Roditeljska odgovornost – skrbništvo nad djecom i prava na kontakt

Roditeljska odgovornost znači sva prava i obveze roditelja prema djetetu i njegovoj imovini. Taj koncept roditeljske odgovornosti razlikuje se među državama članicama, ali obično obuhvaća pravo na roditeljsku skrb i pravo na kontakt s djetetom. Ako ste međunarodni par s barem jednim djetetom i sada se rastavljate, morat ćete se dogovoriti o tome tko će skrbiti o djeci.

Odakle započeti?

Što je pravo na kontakt s djetetom? Što je pravo na roditeljsku skrb?

Dok roditelji žive zajedno, obično ostvaruju pravo na zajedničku roditeljsku skrb o djeci. Međutim, ako se razvedu ili rastave, moraju odlučiti kako će ubuduće snositi tu odgovornost.

Roditelji mogu odlučiti da će dijete živjeti naizmjenično s oba roditelja ili samo s jednim roditeljem. U potonjem slučaju drugi roditelj obično ima pravo posjećivati dijete i komunicirati s njime u određeno vrijeme.

Pravo na roditeljsku skrb obuhvaća i druga prava i obveze u vezi s obrazovanjem djeteta i skrbi o djetetu, uključujući pravo na zaštitu djeteta i njegove imovine. Roditeljsku odgovornost za dijete obično imaju roditelji, ali roditeljska se odgovornost može dodijeliti i ustanovi kojoj je dijete povjereno.

Tko odlučuje o pravu na roditeljsku skrb i kontakt?

Roditelji mogu odlučiti o tim pitanjima međusobnim dogovorom. Ako ne mogu postići dogovor, može im pomoći izmiritelj ili odvjetnik. Želite li pronaći izmiritelja, kliknite na poveznicu na dnu ove stranice.

Ako roditelji ne mogu postići dogovor, vjerojatno će morati ići na sud. Sud može odlučiti da oba roditelja ostvaruju pravo na zajedničku roditeljsku skrb o djeci ili da ga samostalno ostvaruje jedan roditelj. U slučaju da jedan roditelj samostalno ostvaruje pravo na roditeljsku skrb, sud može odlučiti o pravu drugog roditelja na kontakt s djetetom.

U slučaju međunarodnog para, propisima EU-a određen je sud koji je nadležan za odlučivanje u tom predmetu. Želite li pronaći nadležni sud, kliknite na poveznicu na dnu ove stranice.

Glavni je cilj zajedničkih pravila EU-a izbjeći da svaki roditelj podigne tužbu u svojoj državi i da se donesu dvije odluke za istu stvar. Pravilo je da je za odlučivanje o stvarima povezanima s roditeljskom odgovornošću, pravom na roditeljsku skrb i kontakt nadležan sud u zemlji u kojoj dijete uobičajeno boravi.

Hoće li odluka suda biti izvršena u drugoj državi EU-a?

Mehanizmom za priznavanje i izvršenje odluka osigurava se da se odluka suda, nakon što nadležni sud EU-a izda potvrdu, primjenjuje u drugim državama EU-a. To olakšava osobama ili ustanovama – nositeljima roditeljske odgovornosti – da ostvare svoja prava.

Odluke donesene u postupcima povezanima s roditeljskom odgovornošću pokrenutima 1. kolovoza 2022. ili nakon tog datuma automatski su izvršive u drugim državama članicama, što ide u prilog odnosu djeteta s oba roditelja. Proglašenje izvršivosti moglo bi i dalje biti potrebno za odluke donesene u postupcima povezanima s roditeljskom odgovornošću pokrenutima prije 1. kolovoza 2022.

Koja se pravila EU-a primjenjuju?

Pravila kojima se uređuju stvari između djece i njihovih roditelja koje imaju prekogranične učinke dio su Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 – Bruxelles II.b od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanima s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece. Tom se uredbom zamjenjuje Uredba (EU) 2201/2003 – Uredba Bruxelles II.a, koja se, međutim, nastavlja primjenjivati na postupke pokrenute prije početka primjene Uredbe (EU) 2019/1111, tj. prije 1. kolovoza 2022. Ta se pravila jednako primjenjuju na svu djecu bez obzira na to jesu li rođena u bračnoj zajednici. Uredba Bruxelles II.b temelj je pravosudne suradnje EU-a u bračnim sporovima i stvarima povezanima s roditeljskom odgovornošću. Uredba se primjenjuje u svim državama EU-a osim u Danskoj.

Praktični vodič za primjenu Uredbe Bruxelles II.b dostupan je na sljedećoj stranici: Publikacije Europske pravosudne mreže

Za više informacija odaberite zastavu odgovarajuće države.

Druge poveznice

Pronađite izmiritelja
Pronađite nadležni sud
Pročitajte brošuru
Ranjive osobe
Priručnik o pravima djeteta u europskom pravu
Practitioners' Tool: Cross-Border Recognition and Enforcement of Agreements Reached in the Course of Family Matters Involving Children (Vodič za stručnjake: Prekogranično priznavanje i izvršenje sporazuma sklopljenih u obiteljskim sporovima koji uključuju djecu)

Posljednji put ažurirano: 14/06/2023

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.